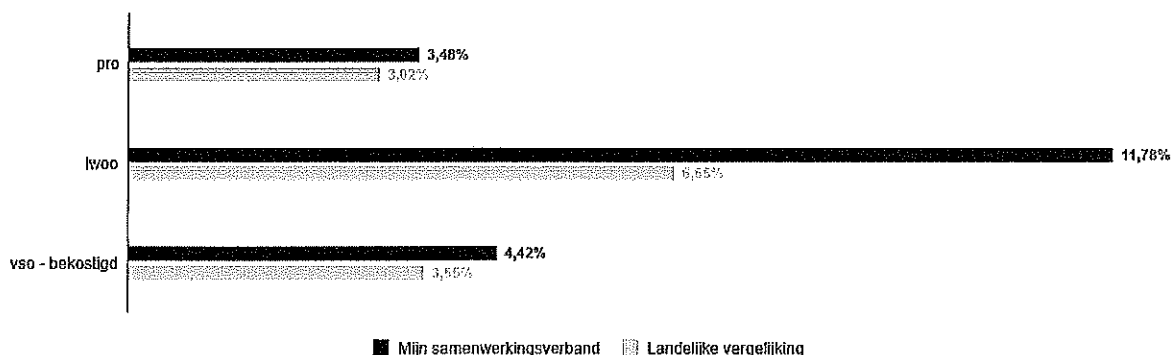

Ontwikkelplan SWV Nieuwe Waterweg Noord

Inleiding (situatie september 2019)

De laatste jaren is het aantal leerlingen dat een beroep doet op extra ondersteuningsmiddelen vanuit het samenwerkingsverband toegenomen. Het aantal leerlingen in het VSO is sinds de invoering van passend onderwijs bijna verdubbeld. Ook het aantal leerlingen dat gebruik maakt van leerwegondersteuning of praktijkonderwijs is hoog in onze regio.

Wat was het deelnamepercentage voor pro, lwoo of vso leerlingen op 1 oktober 2018?

Schooljaar: 2018-2019 | Bron: DUO (peildatum: 1 oktober 2018)

De grote vraag naar ondersteuningsmiddelen heeft geleid tot tekorten in het samenwerkingsverband. Om voor deze problematiek structureel oplossingen te vinden is in september 2019 een procesbegeleider (Max Hoefijzers) gestart. Hij heeft gesproken met verschillende bestuurders en directeurs van basis-, voortgezet, en speciaal onderwijs in deze regio. In januari 2020 heeft hij zijn bevindingen gepresenteerd en aanbevelingen gedaan. Het bestuur van het samenwerkingsverband herkent zich in het door de procesbegeleider geschetste beeld en heeft de directeur van het samenwerkingsverband gevraagd aan de hand van de gedane aanbevelingen een ontwikkelplan te maken.

In deze notitie zullen de aanbevelingen worden benoemd en voorstellen worden gedaan voor uitwerking van deze aanbevelingen. Vervolgens zullen de ontwikkelpunten in een meerjarenplanning worden verwerkt.

Aanbeveling 1: Visie en Beleidsuitgangspunten

- In principe kunnen alle kinderen terecht in het VO (beleidsrichting) Preferente houding: "We zijn bestuurlijk verantwoordelijk voor de aanpak van dit maatschappelijk vraagstuk." "Wij gaan dit kind helpen en een kans geven."
- Mindset moet zijn: Wat hebben deze kinderen nodig i.p.v. past dit kind binnen onze (ondersteunings)praktijk.

- Dat mogelijk maken met diverse gerichte kleinschalige praktijken (trajectklassen, VSO leerlingen in VO)
- Sturen op bandbreedte VO-VSO
- Beloning voor effectievere praktijk i.p.v. op omvang
- Verbetering jeugdhulp, m.n. t.a.v. thuiszitters

Uitwerking Visie en beleidsuitgangspunten

In het huidige ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband is de onderstaande visie geformuleerd:

‘De scholen van het samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord –actief in de regio Schiedam, Vlaardingen, Maassluis en Maasland (gemeente Midden-Delfland)- bieden voor alle leerlingen, zo thuisnabij mogelijk, passend onderwijs. De leerlingen maken een ononderbroken ontwikkelingsproces door en krijgen daarbij de ondersteuning die zij nodig hebben. De scholen in het samenwerkingsverband werken in vertrouwen samen aan deze gedeelde verantwoordelijkheid.’

Passend onderwijs betekent voor iedere leerling:

- Goed onderwijs
- Een schoolloopbaan zonder onderbrekingen
- Ondersteuning waar nodig.

Centraal staat de vraag: Wat heeft de leerling nodig, hoe kan dat worden georganiseerd en wie zijn daarvoor nodig?

Deze visie sluit volledig aan bij de gedane aanbeveling. Helaas is dit in ons samenwerkingsverband niet altijd de praktijk. Om deze visie werkelijk ten uitvoer te brengen moeten de volgende stappen worden gezet:

1. De visie van het samenwerkingsverband is terug te zien in de strategische beleidsplannen, visies e.d. van de besturen en scholen.
2. De scholen concurreren niet met elkaar waar het gaat om leerlingen met een ondersteuningsvraag. De beste plek voor de leerling is hier leidend.
3. Tijdens de bestuursvergaderingen zullen de verschillende visies, strategische plannen van het samenwerkingsverband, de schoolbesturen en gemeenten t.a.v. ondersteuning van leerlingen aaneengeregend moeten worden om te komen tot heldere beleidsontwikkeling.
4. De zorgplicht wordt optimaal uitgevoerd. De directeur van het samenwerkingsverband spreekt directeuren aan als zorgplicht niet goed wordt uitgevoerd. Bestuur van het samenwerkingsverband wordt geïnformeerd als zorgplicht niet wordt uitgevoerd.
5. Om de zorgplicht optimaal uit te voeren, moet het aannamebeleid in de regio worden aangepast. Ouders/ verzorgers moeten (in de wet verplicht) op ieder moment, de mogelijkheid krijgen om hun kind schriftelijk aan te melden bij de school van hun keuze. De school neemt de leerling met een passend advies aan, als de school de gevraagde ondersteuning niet kan bieden, gaat de school met ouders op zoek naar een passendere school. De school kan zonder verdere verplichtingen alleen een leerling afwijzen, als de school vol is.
6. Thuiszitters (wettelijk en niet wettelijk) zijn bekend in scholen en bij schoolbestuurders. Er worden in het samenwerkingsverband afspraken gemaakt over het signaleren en bespreken van thuiszitters en de aanpak om thuiszitters terug te dringen. De school heeft voor alle thuiszitters een ontwikkelplan.
7. De schoolbesturen zorgen met elkaar voor een dekkend aanbod. Als er onvoldoende plekken zijn in een bepaald aanbod (bijvoorbeeld 3 KBL) maken de besturen afspraken om deze hiaten in te vullen. (Indien nodig kan dit geregeld worden in een Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen).
8. De verbetering van de jeugdhulp is voortdurend onderwerp van gesprek met de drie gemeenten. Duidelijke bestuurlijke afspraken met de gemeenten zijn een voorwaarde om dit

ontwikkelplan te doen slagen. Naast ondersteuning in de school is jeugdhulp voor een deel van de leerlingen voorwaardelijk om succesvol te kunnen zijn op school. Het bestuur van het samenwerkingsverband bespreekt in het REA de noodzaak van betere jeugdhulp.

Aanbeveling 2: Overdracht vanuit basisonderwijs naar het v(s)o:

- Proactief samenwerken vanaf groep 7 w.o. voorsorteren en voorbereiden op een vorm van ondersteuning in het vo
- Betere overdracht po-vo door meer samenwerking po-vo en samen zoeken naar optimale verwijzingspraktijk
- Elkaars praktijken leren kennen en leren waarderen

Uitwerking Overdracht vanuit basisonderwijs naar het v(s)o

In schooljaar 2018-2019 is al gestart met proactief samenwerken tussen de samenwerkingsverbanden po en vo t.a.v. leerlingen met complexe ondersteuningsbehoeften. Deze samenwerking lijkt in schooljaar 2019-2020 ook een vermindering van het aantal vso verwijzingen vanuit het basisonderwijs te hebben opgeleverd. De ingezette samenwerking moet verder worden uitgebreid en geformaliseerd.

1. Leerlingen met complexe ondersteuningsvragen in groep 7 van het basisonderwijs worden in een ondersteuningsteam besproken (de medewerker van het samenwerkingsverband po informeert het samenwerkingsverband vo). Het samenwerkingsverband vo sluit aan bij dit ondersteuningsteam. In het ondersteuningsteam wordt samen met ouders gezocht naar mogelijk passende onderwijsplekken in het v(s)o. Ook wordt gekeken wat de leerling nog kan leren/ nodig heeft voor een goede overstap.

Begin groep 8 wordt de leerling aangemeld bij het samenwerkingsverband vo voor ondersteuning. Afhankelijk van het ondersteuningsadvies kan de nieuwe school worden betrokken.

2. De bestaande werkgroep Warme Overdracht (bestaande uit vertegenwoordigers van basis- en voortgezet onderwijs en de samenwerkingsverbanden) krijgt een uitbreiding van haar opdracht. Naast het organiseren van de warme overdrachten tussen po en vo, krijgt zij de opdracht:
 - Uitwisselingsbijeenkomsten organiseren tussen basis- en voortgezet onderwijs. Met als doel: meer kennis van elkaars (ondersteunings)praktijken, delen van kennis en expertise, netwerken. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor groep 8 leerkrachten, intern begeleiders, directeuren van basisscholen, zorgcoördinatoren, teamleiders 1^e leerjaren, mentoren en directeuren voortgezet onderwijs.
(Het thema voor de eerste uitwisselingsbijeenkomst is al bekend: Verwijspraktijk. In september 2020 zal een of meerdere middagen worden georganiseerd rondom de verwijspraktijk. Er moet aandacht zijn voor verschillende ondersteuningspraktijken in scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs, de mogelijkheden van opstroom in het vo, hoe de basisschool tot een schooladvies komt e.d.)
 - Ontwikkelen en faciliteren van werkwijzen om basisonderwijs en voortgezet onderwijs meer te verbinden en bekend te maken (bijv. stages, voorlichtingen e.d.)

Aanbeveling 3: Sturen op Bandbreedte VSO-LWOO ondersteuning-VO met:

- Hoogte en spreiding LWOO ondersteuningsbekostiging
- LWOO tarief m/h/v t.a.v. vmbo
- Quotum of bandbreedte vaststellen en aanhouden
- Groepsverkleining naar 17 leerlingen doorbreken
- LWOO ondersteuningspraktijken helder maken en inzicht geven in specialismen
- Voorwaarden verbinden aan verkrijgen middelen van het SWV

Uitwerking Sturen op Bandbreedte VSO- ondersteuning- VO

Met de start van passend onderwijs is gekozen voor bekostiging op leerlingniveau. Afhankelijk van de problematiek van een leerling ontvangt de school middelen. Het verkrijgen van de ondersteuningsmiddelen brengt in een aantal gevallen een behoorlijke bureaucratie met zich mee, ook voor de onderwijsondersteuningsspecialist. Voor iedere leerling met extra ondersteuning wordt een beschikking aangevraagd. Deze open eind financieringsmethode heeft nauwelijks financiële sturingsmechanismes in zich. Wel kan op deze manier gestuurd worden op kwaliteit en goede inzet van de basisondersteuning.

Soms maakt een school de financiering van een leerling ook voorwaardelijk, de passende begeleiding start pas als de beschikking is toegekend.

Voor een school zijn de ondersteuningsmiddelen een onzekere bron van inkomsten, structurele, langdurige inzet van ondersteuners (coaches, trainers, mentoren e.d.) is hierdoor lastig.

Een andere bekostigingsstructuur moet passende ondersteuning voor de leerling opleveren op het moment dat het nodig is, minder bureaucratie met zich meebrengen en meer vrijheid voor de school om een passende ondersteuningsstructuur in te richten.

Een nieuwe bekostigingsstructuur:

1. De scholen ontvangen vanaf schooljaar 2020-2021 een vast bedrag voor de leerlingen met extra ondersteuning (de oude rugzak) op basis van historische cijfers (zie bijlage 1) van de afgelopen jaren. Dit bedrag ligt vast voor twee schooljaren. Jaarlijks onderzoekt het samenwerkingsverband of er geen te grote wijzigingen zijn in het aantal leerlingen met extra ondersteuning op een school. Mocht dit het geval zijn, wordt dit besproken in het bestuur van het samenwerkingsverband en kan worden besloten tot aanpassing van de bedragen. Met deze middelen worden alle, bij de school aangemelde leerlingen met extra ondersteuning opgevangen met de ondersteuning die zij nodig hebben ('niet aanvragen, maar aanbieden').
Scholen kunnen met de middelen de ondersteuningspraktijk invullen passend bij hun populatie en expertise. De onderwijsondersteuningsspecialist is beschikbaar voor het in kaart brengen van onderwijsbehoeften bij de complexe leerling en het ondersteunen van docenten en (indien nodig) leerlingen.
Leerlingen die middelen voor lwoo ontvangen krijgen geen middelen extra voor extra ondersteuning. Voor het praktijkonderwijs wordt is wel budget voor extra ondersteuning. De middelen die het praktijkonderwijs ontvangt om praktijkonderwijs vorm te geven worden gedurende de gehele opleiding ingezet om het onderwijs vorm te geven, waardoor er geen ruimte is om extra ondersteuning vorm te geven.
2. In het nieuwe schooljaar wordt onderzocht of een systeem (zoals hierboven beschreven) ook mogelijk en noodzakelijk is voor de lwoo middelen. Dit vraagt meer voorbereiding omdat hiervoor de afspraken rondom lwoo opting out moeten worden aangepast.
3. De vso scholen en het praktijkonderwijs houden een bekostiging op basis van het aantal leerlingen (dit is wettelijk verplicht). Door de ondersteuningspraktijk in de reguliere vo scholen te versterken en een aanbod te ontwikkelen voor leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal onderwijs in het vo wordt in de komende jaren gewerkt aan het terugdringen van het aantal vso leerlingen.
Ook de leerlingen met een vso in vo arrangement blijven buiten de vaste bekostiging per school.
4. De procedure bao-vo waarin adviezen worden geformuleerd over de vorm van ondersteuning in het voortgezet onderwijs blijft bestaan, zodat leerlingen vanuit groep 8 met een ondersteuningsadvies naar het vo gaan.

Aanbeveling 4: Sturen op Bandbreedte VSO- LWOO ondersteuning-VO

Om te kunnen sturen op geld is het nodig om te werken met quota voor gedifferentieerde doelgroepen:

Bijvoorbeeld:

- A) PRO (maximum a)
- B) LWOO (maximum b)
- C) extra ondersteuning (maximum c)
- D) Groepsarrangementen (maximum d)
- E) VSO (maximum e)

Door de aantallen a, b, c, d en e zo te kiezen dat ze enerzijds realistisch zijn en anderzijds ruimte bieden aan een begroting met een licht overschot kan gestuurd worden:

- Op maximum aantallen voor de meest kostbare doelgroepen
- Op een streven naar meer inclusief onderwijs met lichtere vormen van ondersteuning
- Op kleine aanpassingen vanuit het beschikbare financiële overschot

Uitwerking Sturen op Bandbreedte VSO- LWOO ondersteuning-VO

Sturen op bandbreedte is noodzakelijk, maar heel lastig te realiseren op basis van vastgestelde aantallen. Het onderwijs moet voor de leerling passend zijn.

Door te kiezen voor een vaste ondersteuningsbijdrage voor scholen en de versterking van het ondersteuningsaanbod in de scholen worden de financiële risico's beperkt. De doelgroepen b, c en d hebben hierdoor op termijn geen financieel risico meer in zich.

Daarnaast worden signaleringscijfers bepaald voor het aantal leerlingen in praktijkonderwijs, vso en andere relevante doelgroepen voor de komende jaren. Als er van deze signaleringscijfers wordt afgeweken, wordt dit tijdig besproken in het bestuur en het beleid hierop aangepast.

Leerlingen op teldatum	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022
<i>VO overige</i>	8.833	8.965	9.027	8.781	8.476	8.239	8.239	8.239	8.239
<i>leerlingen LWOO</i>	1.209	1.218	1.200	1.205	1.177	1.167	1.167	1.167	1.167
<i>leerlingen PRO</i>	383	362	347	361	348	336	336	336	336
Totaal VO	10.425	10.545	10.574	10.347	10.001	9.742	9.742	9.742	9.742
<i>Nieuwkomers <1 jaar in NL</i>					27	102	102	102	102
<i>Aantal leerlingen vavo</i>						34	33	33	33
Totaal	10.425	10.545	10.574	10.347	10.013	9.827	9.828	9.828	9.828

VSO ln op teldatum	1-10-2014	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022
<i>categorie 1 (laag)</i>	272	280	335	375	412	380	365	350	340
<i>categorie 2 (midden)</i>	7	8	7	7	9	10	10	10	10
<i>categorie 3 (hoog)</i>	17	17	23	22	21	19	19	19	19
Totaal VSO	296	305	365	404	442	409	394	379	369

Inmiddels is door de Corona crisis de verwachting dat een aantal leerlingen langer in het vso blijven dan was ingecalculeerd. De ingezette daling van 1-10-2019 zal waarschijnlijk niet worden doorgezet. Dit zal in de meerjarenbegroting worden verwerkt.

Aanbeveling 5: Beperken omvang v(s)o door:

- Verwijzingsbeleid
- Blijvend gezamenlijk gesprek (sturing) op effectiviteit praktijken vo en vso
- Kwaliteitsverbetering en samenwerking (o.a. t.a.v. personeel)
- Bevordering effectieve jeugdhulp
- Geen verwijzingen vanuit vo m.b.t. gedragsproblemen
- Quotum of bandbreedte vaststellen en aanhouden

Uitwerking Beperken omvang v(s)o

Op 1 oktober 2019 zaten er 409 leerlingen van ons samenwerkingsverband op een vso school. Op de Ericaschool (voor zeer moeilijk lerende leerlingen) zaten 133 leerlingen en op het Ilex College (voor leerlingen met psychiatrische problematiek) 57 leerlingen. De overige 219 leerlingen volgen onderwijs op een vso school buiten het samenwerkingsverband, voornamelijk in Rotterdam waar 168 leerlingen uit ons samenwerkingsverband vso onderwijs volgen.

Van de 409 leerlingen in het vso volgen 195 leerlingen onderwijs in een cluster 3 school (zeer moeilijk lerende leerlingen (ZML), langdurig zieke leerlingen (LZ), lichamelijk gehandicapte leerlingen (LG) of meervoudig gehandicapte leerlingen (MG)) en 214 leerlingen in een cluster 4 school voor leerlingen met gedrags- en/of psychiatrische problematiek. (gegevens DUO 31-10-2019)

Een aantal maatregelen zoals hierboven beschreven zorgen al voor een beperking van de omvang van het vso. Naast deze maatregelen moet worden ingezet op:

1. Toelaatbaarheidsverklaringen (tlv) worden in principe afgegeven voor de duur van de schoolloopbaan van de leerling (nu wordt een tlv vaak voor twee jaar afgegeven en moet de vso school na twee jaar weer een nieuwe tlv aanvragen). Dit vermindert bureaucratie voor zowel de vso scholen, als het samenwerkingsverband. Deze manier van afgeven gaat wel samen met een actief terugplaatsingsbeleid.
2. Terugplaatsingsbeleid. Jaarlijks worden de leerlingen in de vso scholen besproken met de psycholoog van het samenwerkingsverband. Leerlingen die verder kunnen in een reguliere vo school worden met passende ondersteuning geplaatst in een vo setting.
3. In schooljaar 2020-2021 gaan twee groepen met vso leerlingen in het vo starten. Op het Life College en VMBO Maasland start een groep van 8 a 10 leerlingen, die grote ondersteuningsvragen hebben (vso), maar waar van gedacht wordt dat zij met het juiste ondersteuningsaanbod onderwijs kunnen volgen op een regulier vo. Voor leerlingen zonder lwoo of pro beschikking ontvangt de school € 7.000,- per jaar voor een leerling met een arrangement vso in vo. Voor leerlingen met een lwoo of pro beschikking ontvangt de school naast de middelen voor lwoo of pro € 3.000,- per jaar.
Naast de financiële middelen krijgt de school 4 extra uren ondersteuning van de onderwijsondersteuningsspecialist.
Voor de opzet en verdere ontwikkeling van dit aanbod is vorig schooljaar een ontwikkelgroep gestart met collega's uit de twee betrokken scholen, expertise uit so en vso en collega's uit andere scholen en van het samenwerkingsverband. Deze ontwikkelgroep wordt ondersteund door een extern deskundige. De ontwikkelgroep komt 4 keer per jaar bij elkaar om de stand van zaken te bespreken en het aanbod verder te ontwikkelen. Deze ontwikkeling zorgt voor meer expertise in de school en meer thuisnabij onderwijs voor leerlingen met grote ondersteuningsbehoeften (vso).
4. Leerlingen met gedragsproblemen gaan niet automatisch naar het vso. Als het in de vo school niet lukt, kan de leerling tijdelijk worden geplaatst in de bovenschoolse voorziening InZicht. Ook kan onderzocht worden of een andere vo school de ondersteuning aan de leerling kan bieden. Een vso plaatsing behoort wel tot de mogelijkheden, als dit de meest passende plek is voor de leerling.

5. Om een dekkend aanbod te kunnen blijven garanderen in de regio Nieuwe Waterweg Noord is het vso aanbod op het Ilexcollege in Schiedam van groot belang. Om een goed onderwijsaanbod te kunnen garanderen is een bepaalde omvang noodzakelijk. Het bestuur van Yulius Onderwijs geeft tijdig aan wanneer het voortbestaan van de school in gevaar komt, zodat gezamenlijk gezocht kan worden naar oplossingen.

Aanbeveling 6: Kwaliteit continu bevorderen door:

- Gezamenlijke collegiale visitaties (leren van en met elkaar, waardering en verantwoording vanuit waarderend perspectief)
- Deskundigheidsbevordering docenten als kernvraagstuk:
 - Repertoire t.a.v. gedragssturing leerlingen
 - Scholing is ook werk, binnen werktijd uitvoeren
 - Sociale vaardigheden leerlingen programmeren
 - Structuur aanbrengen
 - Onderlinge visitatie en kennisuitwisseling
 - Steeds de vraag stellen: “Zijn we nog met de goede dingen bezig?”
 - Leren om je te verantwoorden
 - Geïnteresseerd in elkaars praktijk zijn.
 - Aan PO duidelijk maken wat het VO allemaal kan en doet
 - Elkaar opzoeken

Huidige situatie

In de bevindingen van Max Hoefijzers wordt geconstateerd dat in veel scholen een verzwarende van problematiek wordt ervaren. Scholing op ondersteuningsvraagstukken van leerlingen is geen algemene praktijk. Know-how van leraren is soms ontoereikend.

Vo-scholen zijn intern gericht en weten weinig van elkaars praktijk. Onderlinge visitatie is geen praktijk, maar wel zeer wenselijk.

Uitwerking 6: Kwaliteit continu bevorderen

- Komende jaren zal worden ingezet op gezamenlijke leren van en met elkaar, (waardering en verantwoording vanuit waarderend perspectief) en deskundigheidsbevordering.
- 1. Leren van en met elkaar (waardering en verantwoording vanuit waarderend perspectief)
Een nieuwe evaluatie- en verbeterpraktijk moet er voor gaan zorgen, dat binnen het samenwerkingsverband van scholen een lerende samenwerking ontstaat en transparantie op de inzet van (gezamenlijke) ondersteuningsmiddelen.
Tweejaarlijks (vanaf april 2021) wordt iedere school bezocht door een team van collega's van andere scholen. Er zijn geen vaste teams, maar steeds een combinatie van externe collega's. Ieder team bestaat uit een directeur/ rector van een school, een teamleider, een zorgcoördinator en een docent. Het samenwerkingsverband organiseert en faciliteert de teambezoeken. Zij stelt het team samen, maakt de agenda en het verslag, organiseert de afspraak, maar is geen deelnemer aan het gesprek.
Ook het bureau van het samenwerkingsverband en de bovenschoolse voorziening InZicht krijgen een teambezoek.
Het bestuur formuleert de verantwoordingsvragen. Centraal in de teambezoeken staan vragen als:
 - Hoe heb je de ondersteuningsmiddelen ingezet? Met welk resultaat?
 - Waar ben je tevreden over? Wat vind je een succes? Wat kunnen anderen daarvan leren?
 - Wat heb je als moeilijk ervaren? Welke dilemma's heb je?
 - Wat wil je verbeteren? Wat heb je daarvoor nodig?
 - Enz.

2. Inrichten van leergemeenschappen

Intervisiegroepen organiseren en faciliteren rondom intrigerende vraagstukken, thema's, problematieken.

Op dit moment wordt in de ontwikkelgroep vso in vo uitgeprobeerd hoe leren van en met elkaar kan worden vormgegeven. De ontwikkelgroep komt een keer per maand bij elkaar, met een externe begeleider, die sturing geeft aan het ontwikkelproces en het leren van en met elkaar. In juli 2020 wordt geëvalueerd of dit een goede werkwijze is, die ook breder kan worden uitgezet voor meerdere leergemeenschappen. Gedacht kan worden aan leergemeenschappen over structuurvragen voor directeuren en teamleiders en leergemeenschappen voor docenten, mentoren en zorg coördinatoren op operationeel niveau. De leergemeenschappen worden geformeerd rondom gezamenlijke leervragen.

3. Ruimte maken in scholen voor ontwikkeling en kwaliteitsverbetering

Scholen zetten aantoonbaar in op de versterking van het gedragsrepertoire van docenten. Docenten krijgen de ruimte (tijd) om zich te ontwikkelen en om hun onderwijsaanbod kwalitatief te verbeteren.

In de jaarlijkse teamgesprekken wordt besproken hoe de school dit vormgeeft.

Aanbeveling 7: Verbeteren van het Functioneren van het Samenwerkingsverband door:

- Samenwerkingsverband moet strenger zijn en beter de feiten presenteren.
- Naast wettelijke taken, werken op basis van afspraken en dienstverlening t.a.v. keuzes voor scholen
- Meer transparantie en aan gestelde verwachtingen voldoen
- Beperking bureaucratie
- Vraag gestuurde ondersteuning

Huidige situatie schooljaar 2019-2020

Vanaf 2014 heeft het bureau van het samenwerkingsverband (swv) verschillende taken uitgevoerd.

Naast de wettelijke taken

- de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen voor vso en pro;
- de afgifte van lwo, extra ondersteuning (e.o) en arrangementen (groeiklas, lwo+ en isk+).

zijn de gezamenlijk vastgestelde activiteiten uit het ondersteuningsplan uitgevoerd

- inzet van de onderwijsondersteuningsspecialisten;
- de bovenschoolse voorziening InZicht;
- de procedure bao-vo.

Door de jaren heen zijn op de verschillende plekken (zoals bij het bestuursoverleg en de directeuren verschillende overzichten gepresenteerd: aantal thuiszitters, aantal leerlingen met e.o., aantal verwijzingen naar VSO. Ook in de jaarverslagen van het SWV zijn deze rapportages terug te vinden. In de COT kregen deelnemers overzichten van het aantal afgegeven TLV's en plaatsingen bij Inzicht en toegekende e.o. De rapportages waren gefragmenteerd, niet op regelmatige basis en gaven onvoldoende prognoses en inzicht in bijbehorende risico's.

In de relatie naar de scholen bleek het lastig om de wettelijke taken te combineren met de ondersteunende taken. Vanuit begrip voor de situatie en betrokkenheid bij de leerling werden toekenningen afgegeven die niet aan de criteria voldeden. Ook de COT heeft dit steeds geconstateerd.

De onderwijs ondersteuningsspecialisten zijn op dit moment variërend van 8 tot 16 uur aanwezig op de scholen (eerder waren er uitschieters naar 22 uur p.w.).

Een groot deel van hun werkzaamheden bestaat uit administratieve handelingen: opstellen van groeidocumenten, doornemen en aanpassen OPP's, het maken van verslagen en registreren van contactmomenten. Zij zijn daarnaast aanwezig bij gesprekken, voeren observaties uit, adviseren

docenten op gebied van aanpak, afstemmen, klassenmanagement en didactiek. De mate waarin dat laatste op de verschillende scholen gebeurt, verschilt.

Het aantal uur inzet van de oos is sinds 2014 op verschillende manieren berekend. Het laatste jaar is deze inzet afhankelijk van schoolgrootte, aantal leerlingen met extra ondersteuning en het percentage leerlingen uit de zgn. armoede probleem cumulatie gebieden.

Scholen krijgen jaarlijks 2800 euro voor leerlingen met extra ondersteuning. Teldatum 1 april.

Een paar jaar geleden zijn we op het ProNovaCollege gestart met een proeftuin: de school krijgt een vast bedrag, waarvan zij ondersteuning voor leerlingen die het nodig hebben inzetten. Extra ondersteuning hoeft niet aangevraagd te worden bij het SWV, maar maakt deel uit van het aanbod van school.

Hierdoor is de oos minder tijd kwijt aan administratieve taken. Ondersteuning wordt geboden wanneer het nodig is en niet pas als het toegekend is. De oos heeft meer tijd en ruimte voor adviseren in de klas.

De wettelijke taken: Het afgeven van beschikkingen voor ondersteuning is een wettelijke taak met eveneens wettelijke vastgestelde termijnen en procedures. Er is een mogelijkheid tot indienen van bezwaar tegen het besluit da genomen is.

Het SWV houdt zich aan de wettelijke regels, termijnen en de afspraken, zoals vermeld in het ondersteuningsplan. Vanaf 2014 is 1 keer een bezwaar ingediend.

Uitwerking: Kwaliteit continu bevorderen van het 'bureau SWV'

SWV moet strenger zijn en wettelijke taken uitvoeren:

1. Wettelijke beschrijvingen, criteria en afspraken m.b.t. het aanvragen van een TLV zijn duidelijk en bekend bij de scholen en het bestuur en worden nageleefd.
2. Naast een deskundigencommissie die de definitieve aanvragen beoordeelt (wettelijke taak), wordt ingezet op het voortraject. Bijv. door de aanvraag te laten verzorgen door een functionaris, die niet betrokken is geweest bij het traject van de leerling en daardoor objectief de aanvraag in gang kan zetten en adviseert waar afspraken nog niet (volledig) zijn uitgevoerd (loskoppelen wettelijke taken van vraag gestuurd aanbod).
3. Het SWV rapporteert periodiek over het aantal afgegeven TLV's, voorzien van een risicoanalyse, prognoses en advies. Indien nodig wordt gevraagd om actie/ besluitvorming door het bestuur.

Beperking bureaucratie:

1. Scholen krijgen een vast bedrag om extra ondersteuning te bieden aan leerlingen die dat (tijdelijk) nodig hebben.
2. De inzet van oos wordt veranderd. Scholen hebben veel ervaring opgedaan op het gebied van ondersteuning. De inzet van de oos moet een aanvulling zijn op de ondersteuningsstructuur in de school.
De urenverdeling oos wordt vereenvoudigd en voor de duur van dit ondersteuningsplan vast te leggen (t/m augustus 2022). De verdeling is als volgt:
 - Alle scholen krijgen 8 uur oos per week
 - Scholen met een arrangement (groeiklas, lwo+, trajectgroep, Intermezzo) krijgen 4 uur extra
 - Er is een beperkt aantal uren oos over voor vraag gestuurde inzet vanuit de school op specifieke thema's (zie hieronder)
3. Jaarlijks wordt in het startgesprek op iedere school afgesproken hoe ondersteuning van de oos wordt ingezet.
4. Als de school denkt dat extra ondersteuning voor een leerling nodig is, wordt gestart met het ontwikkelperspectiefplan (opp) (wettelijk). Een opp is ook noodzakelijk voor verwijzing naar InZicht of vso.

5. Een eventuele toelaatbaarheidsverklaring voor vso kan aangevraagd worden door de vo school met het opp en de evaluatie waaruit blijkt dat extra ondersteuning in de school niet voldoende is voor de leerling.

Werken op basis van afspraken en dienstverlening t.a.v. keuzes voor scholen en vraag gestuurde ondersteuning.

1. Er vindt een gespreksronde plaats op alle scholen over de wensen van scholen m.b.t. inzet van de oos.
2. Op basis hiervan worden afspraken gemaakt .Deze afspraken kunnen per school verschillen, maar passen bij de uitgangspunten van het SWV (ondersteuningsplan) en zijn uitvoerbaar binnen de beschikbare tijd.
3. De aard van de inzet kan per school, per jaar verschillen en wordt jaarlijks geëvalueerd.
4. Het aantal uur van de oos per school wordt voor de komende 2 jaar vastgesteld.

Meer transparantie en aan gestelde verwachtingen voldoen.

1. De oos rapporteert periodiek over haar werkzaamheden aan de hand van een aantal thema's/ vragen. Deze rapportage wordt besproken in het jaarlijkse evaluatiegesprek om zo te komen tot leervragen en ontwikkelpunten.
2. Van de gezamenlijke rapportages wordt jaarlijks een totaal verslag gemaakt voorzien van een risicoanalyse en aanbevelingen voor gezamenlijke aanpak.

Vorbereiding oos-team:

Om aan toekomstige vraag te voldoen dient het oos-team zich verder te ontwikkelen tot een expertise team.

Er wordt per medewerker een scholingsplan opgesteld (maart 2020) waarbij gestreefd wordt naar een basisniveau van kennis en vaardigheden. Daarnaast zal door specialisatie een verbreding van kennis en verdieping op thema's nodig zijn.

Naarmate de scholen door het leren van en met elkaar 'beter' worden zal de vraag aan het SWV veranderen. Om ook in de toekomst aan de steeds specialistischer vraag vanuit de scholen te voldoen zal een plan m.b.t. inzet van het oos-team en de bijbehorende scholing opgesteld moeten worden.

Een realistische inschatting van de kennis en vaardigheden van het huidige personeelsbestand is onderdeel hiervan.

In de herfst van 2020 zal een werkgroep van directeuren een advies formuleren over de gewenste vaardigheden en inzet van de oos.

Aanbeveling 8: Bestuurlijke structuur samenwerkingsverband effectiever maken:

- Meer samenwerking en meer onderling vertrouwen
- Aangeven wat je van elkaar nodig hebt (overeenkomsten)
- Bestuurlijke constellatie SWV effectiever maken t.b.v. pro-activiteit, transparantie, meer inhoudelijkheid, doortastendheid: Belangentegenstellingen eruit halen
 1. Directeur positie geven van directeur-bestuurder met duidelijke opdracht
 2. Onafhankelijke RvT aanstellen (beginnen bij onafhankelijke voorzitter)
 3. Schoolbesturen in Deelnemersraad met inhoudelijke functie
 4. Scholen sluiten dienstverleningsovereenkomst met SWV
 5. Bestuur actief in gesprek m.b.t. effectiever jeugdhulp

Uitwerking Bestuurlijke structuur samenwerkingsverband effectiever maken

1. Vanaf schooljaar 2020-2021 zal Max Hoefijzers worden gevraagd als onafhankelijk voorzitter voor het bestuur van het samenwerkingsverband.
2. In juni 2020 start een traject met Nijkamp Consult om te komen tot een samenvoeging van de Stichting Zorg en de Stichting Samenwerkingsverband Nieuwe Waterweg Noord. In dit traject zal ook de governance structuur van het samenwerkingsverband worden meegenomen.
3. De positie en rol van het directeurenoverleg van het samenwerkingsverband moet worden beschreven.
De notulen van het directeurenoverleg worden ook verstuurd naar de bestuurders.

Bijlage 1 Uitwerking nieuwe bekostigingsstructuur extra ondersteuning

Bij de gemiddelden t.a.v. extra ondersteuningsleerlingen is uitgegaan van de aantallen in de beschikkingen van de laatste 3 jaar. (teldata maart / april 2018-2019-2020) cluster 3 en 4).

Tot op heden krijgt iedere leerling met extra ondersteuning 2800 euro. Dit bedrag was gebaseerd op de oude rugzakgeldten.

Om de ondersteuningsmiddelen beter over de scholen te verdelen wordt het volgende voorgesteld:

- Geen middelen extra ondersteuning voor leerlingen met lwoo (deze leerlingen ontvangen voor de lwoo ondersteuning al ongeveer € 4800,- per leerling, binnen deze middelen moet ook de extra ondersteuning worden vormgegeven).
- Pro Nova College krijgt middelen extra ondersteuning, omdat de middelen voor praktijkonderwijs die zij ontvangen gedurende de gehele schoolloopbaan binnen praktijkonderwijs noodzakelijk zijn voor de ondersteuningsvragen van pro leerlingen. Extra ondersteuningsvragen kunnen worden bekostigd uit de extra ondersteuningsmiddelen.

Naam school	Gemiddeld aantal lln met e.o. – lln met ook lwoo	Nieuw totaal €3000 x aantal lln	Oude totaal bedrag €
Spieringshoek	5	15.000	14.000
St. Jozefmavo	16	48.000	44.800
Lentiz VMBO Maasland	13-3=10	30.000	36.400
Lyceum Schravenlant	8	24.000	22.400
Lentiz Groen van Prinsterer.	13	39.000	36.400
Lentiz Geuzencollege	11-4=7	21.000	30.800
Lentiz Reviuslyceum	7	21.000	19.600
Lentiz Reviusmavo	0	6.000	0
Lentiz Life College	11-2=9-	27.000	30.800
Pro Nova College	10	30.000	28.000
Mavo Schravenlant XL	7	21.000	19.600
Het Lyceum Vos	6	18.000	16.800
Het College Vos	5-2=3	9.000	14.000
De Internationale Vos	0	0	0
De Mavo Vos	8	24.000	22.400
Stedelijk Gymnasium	6	18.000	16.800
Totaal	115	345.000	352.800

Bijlage 2 Uitwerking signaleringscijfers aantallen leerlingen met ondersteuning

Soort ondersteuning	Aantal 1-10-2019	Bespreken bij overschrijding van:
VSO 3	195	205
VSO 4	214	215
Praktijkonderwijs	336	335
Lwoo	1167	1160
Lwoo+	89	90
Groeiklas	54	55
ISK+	10	20
Bijzonder individueel arrangement	10	15

Maandelijks worden de aantallen van bovengenoemde ondersteuningsvormen in kaart gebracht. Iedere bestuursvergadering worden deze cijfers meegestuurd. Bij overschrijding van de hierboven genoemde aantallen wordt dit besproken in het bestuur om (indien noodzakelijk) te komen tot een plan van aanpak.

